

Effektrapport 2019

Bangladesh

Röda Korset leder insatser för vattenrening, hygien och sanitet i flyktinglägret Cox's Bazar, där närmare en miljon människor lever under mycket svåra förhållanden. Varje dag under 2019 fick 14 540 personer rent dricksvatten.

143 000

människor i Moçambique fick med vårt stöd nödhjälp efter cyklonerna

2 900

volontärer i Kongo-Kinshasa var engagerade i kampen för att stoppa spridningen av ebola

16 900

personer i Sverige utbildades i första hjälpen

→ Hygienkit är en viktig hjälp för familjer som är drabbade av krig eller naturkatastrofer, som här i Indonesien.

I Röda Korsets effektrapport för 2019 berättar vi om vilken nytta vår organisation gör. Rapporten är utformad utifrån branschorganisationen Giva Sveriges riktlinjer och frågeställningar (se nedan). De svar som inte återfinns i rapporten hittar du i vår årsberättelse [här](#).

Vad vill er organisation uppnå?

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?

Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå era mål?

Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

Vad har ni åstadkommit så här långt?

Innehåll

s.4

Det här är Röda Korset

Läs om Röda Korsets arbetsområden, våra grundprinciper, vårt sätt att arbeta och hur vi är organiserade.

s.6

1

Kris och katastrof

Vi finns på plats med katastrofstöd i flyktingläger, krigszoner och vid naturkatastrofer. Nationellt arbetar vi för att stärka krisberedskapen i Sverige.

s.8

2

Hälsa och vård

Vi hjälper ensamkommande unga och arbetar för bättre hälsa och ökad trygghet i socioekonomiskt utsatta områden. Ute i världen driver vi flera långsiktiga hälsoprojekt.

s.10

3

Folkrätt och skydd

Vi arbetar kontinuerligt med att säkerställa asylsökandes och splittrade familjers rättigheter.

Inledning

V

arje dag, timme och minut jobbar många tusen anställda och volontärer från Röda Korset framgångsrikt med att hjälpa människor i utsatthet. Det här är vår arena, det är det här vi kan allra bäst. För att det vi gör alltid ska vara effektivt och väsentligt följer vi kontinuerligt upp resultaten av våra insatser med kort- och långsiktiga mål. Detta sker på alla nivåer inom vår organisation, i Sverige och internationellt.

IBLAND ÄR DET svårt att mäta långsiktiga effekter, inte minst i pågående nödsituationer som krig eller naturkatastrofer. Men eftersom vi finns på plats överallt, såväl före som under och efter kriser och katastrofer, kan vi se vilken skillnad vi gör för människor. Vi lindrar nöden när den är akut och bidrar till att skapa långsiktigt hållbara samhällen genom att göra människor mer förberedda på återkommande naturkatastrofer. Vi arbetar strategiskt med genus och inkludering, med vaccinering av barn och hjälp så att människor kan hitta försörjning. För att ge några exempel. I vår effektrapport visar vi, med nyckeltal och exempel, vilken skillnad Röda Korset gör. En del effekter är lättare att se och för andra gör vi en uppskattning eller hypotes kring sannolik effekt. Välkommen till vår värld! ○

Detta är vi

Röda Korset kämpar för att ingen människa ska lämnas ensam i en katastrof. Tillsammans med 191 andra nationella föreningar bildar vi världens främsta katastroforganisation.

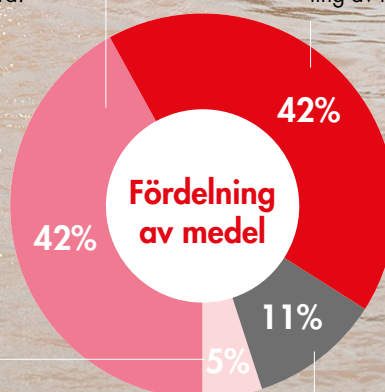

Internationella insatser

– stöd till utsatta människor i konflikter och katastrofer, till exempel mat, vatten och vård.

Insatser i Sverige

– till exempel insatser för att minska ohälsa och utanförskap, krisberedskapsarbete, behandling av krigs- och tortyrskadade.

→ Efter de svåra cyklonerna i Moçambique hjälpte Röda Korset till med allt från evakuering till att ge människor vård, rent vatten och tak över huvudet.

Administration

– för att kunna arbeta långsiktigt och säkerställa att hjälpen finns på plats före, under och efter en katastrof.

Insamlingskostnader

– kostnader för att samla in pengar till våra insatser.

Våra tre arbetsområden

Kris och katastrof

Röda Korset är världens främsta katastroforganisation. Tack vare miljoner lokala volontärer i hela världen kan vi snabbt vara på plats vid en kris eller katastrof för att hjälpa drabbade.

Hälsa och vård

Vi kämpar för rätten till god och jämlik hälsa. Vi erbjuder vård och behandling, aktiviteter som främjar hälsa och välmående samt ger psykosocialt stöd vid påfrestande händelser.

Folk rätt och skydd

Varje människa har rätt att söka skydd och varje barn har rätt att få leva med sin familj. Världen över kämpar Röda Korset för att återförena splittrade familjer, stötta människor på flykt och se till att människors rättigheter i krig och fångenskap respekteras.

Den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen

- 192 nationella föreningar – en i nästan varje land på jorden.
- Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationen, IFRC, har sitt säte i Schweiz och samordnar alla internationella uppdrag vid exempelvis akuta katastrofer.
- Vid sidan om den nationella föreningen på plats är Internationella rödakorskommittén, ICRC, rörelsens ansikte utåt i krig och konflikt. Ofta är ICRC den enda internationella organisation som tillåts verka i konfliktdrabbade områden.

Våra grundprinciper

Humanitet

Vi arbetar för att förhindra och lindra mänskligt lidande, skydda liv och hälsa och värna respekten för varje människas värde.

Opartiskhet

Vi hjälper nödställda oavsett nationalitet, etnisk tillhörighet, religion, samhällsställning eller politisk åsikt.

Neutralitet

Vi väljer inte sida i fråga om politik, etnisk tillhörighet, religion eller ideologi.

Självständighet

Vi agerar självständigt. På nationell nivå hjälper vi ibland staten inom det humanitära området, men behåller ett oberoende som gör att vi alltid kan handla i enlighet med våra egna grundprinciper.

Frivillighet

Vi är en organisation som bygger på frivillighet utan egen vinning.

Enhet

I varje land finns bara en nationell rödakorsförening. Den ska vara öppen för alla, och den humanitära verksamheten ska omfatta hela landet.

Universalitet

Alla nationella föreningar är jämlika och har samma ansvar och skyldigheter att bistå varandra.

722

lokalföreningar
i Sverige

14

miljoner volontärer
världen över

192

nationella
rödakorsföreningar
finns globalt

Vårt uppdrag

Att förhindra och lindra mänskligt lidande, skydda liv och hälsa och säkerställa respekten för varje människas värdighet.

Vår organisation

Svenska Röda Korset är en allmännyttig ideell förening som grundades 1865. I dag är vi Sveriges största humanitära frivilligorganisation, med omkring 25 000 volontärer i 722 lokalföreningar, kretsar, spridda över hela landet. Svenska Röda Korset är en viktig förening i den internationella rödakorsrörelsen och en stor bidragsgivare till föreningar i andra länder.

Vårt strategiska arbetssätt

- Handlingskraftigt – vi agerar medmänskligt i en samlad organisation.
- Målinriktat – vi arbetar för att minska risker för att kris och katastrof ska uppstå.
- Stärkande – vi stärker människors och samhällets motståndskraft mot kriser och deras återhämtningsförmåga efter kris.
- Preventivt – vi förhindrar och lindrar lidande för människor som drabbas av kris och katastrof.
- Opinionsdrivande – vi påverkar beslutsfattare till utsatta människors försvar och för att internationell rätt ska respekteras.

På plats mitt i krisen

143 000

människor i Moçambique fick med vårt stöd nödhjälp efter cyklonerna

1 000

människor i Kongo-Kinshasa utbildades i första hjälpen

→ Rödakorsdelegaten Ulla-Greta Pettersson fanns på plats i Moçambique efter de svåra cyklonerna för att se till att människor fick information om hur man håller sig frisk när smutsigt vatten sprids.

Krig, konflikter, flykt, migration och inte minst naturkatastrofer fortsätter att påverka stora delar av världens befolkning. Röda Korset finns på plats i den akuta krisen men också för att stärka samhällen på lång sikt.

→ **K**onsekvenserna av klimatförändringarna blir allt tydligare runt om i världen. Under 2019 drog bland annat två svåra cykloner in över södra Afrikas kust. I Moçambique lämnades 2,5 miljoner människor i akut behov av humanitär hjälp. Röda Korset var snabbt på plats och bistod med evakuering, vård, nödbostäder, mat, latriner, vatten och hjälp att efterforska anhöriga.

Även på Bahamas orsakade kraftiga vindar stor förstörelse. Orkanen Dorian slog hårt mot övärlden och tiotusentals människor blev hemlösa. Våra volontärer hjälpte de nödställda med bostäder och rent vatten.

VID SIDAN AV naturkatastrofer orsakade krig, konflikter, fattigdom, migration och ekonomiska kriser fortsatt stora humanitära utmaningar i världen. Röda Korset fanns på plats i Venezuela där den ekonomiska krisen förvärrades och tvingade miljontals människor att fly landet. Via mobila

enheter längs transitvägar och mottagningscenter erbjuder vi stöd och hjälp till människor på flykt – bland annat grundläggande hälsovård, hygienartiklar, psykosocialt stöd och hjälp att kontakta anhöriga. Vi erbjöd även hälso- och sjukvård till de människor som var kvar i landet.

FLYKTINGAR OCH MIGRANTER i Bosnien-Hercegovina och andra länder i regionen tvingas leva under svåra förhållanden, inklusive hot och våld. Här bidrog vi med mat, sjukvård och psykosocialt stöd.

Konflikterna i Kongo-Kinshasa har lett till att cirka 16 miljoner människor är i behov av hjälp. Bland annat genomfördes en satsning på första hjälpen-utbildningar i de konflikttrabbade delarna av landet och omkring 1 000 människor utbildades.

Ett fortsatt humanitärt krisläge råder även i Jemen och Sudan. Här arbetade vi bland annat med att stärka samhällens motståndskraft, ofta i kombination med klimatanpassningsåtgärder.

Naturkatastrofer i Afrika

Svåra cykloner orsakade stor förödelse i Moçambique.

Nationell krisberedskap

I Sverige finns behov av ökad krisberedskap och information om hur man agerar i kris, exempelvis vid bränder och olyckor.

14 540

människor på flykt från Myanmar fick rent vatten varje dag tack vare våra insatser i Bangladesh

25 000

volontärer finns i Sverige

EFTER MÅNGA ÅR av konflikter i Syrien är omfattningen och komplexiteten av de humanitära behoven mycket stora. Hälften av befolkningen är på flykt, inom landet eller utomlands. Intensifieringen av konflikten under året och mindre naturkatastrofer gjorde att Röda Korset utöver den planerade hjälpen gav ytterligare stöd. Bland annat säkrades tillgång till vatten och toaletter, sjukvård, nödbostäder och mat till tre miljoner människor.

I Bangladesh fortsatte arbetet att hjälpa människor på flykt från Myanmar. I flyktinglägret i Cox's Bazar lever idag närmare en miljon människor under mycket svåra förhållanden och situationen beskrivs som en av årets största humanitära kriser. Under året ledde vi insatser för vattenrening, hygien och sanitet, där 14 540 människor i lägret fick rent dricksvatten varje dag.

I SVERIGE FORTSATTE vi att stärka vår roll som krisberedskapsaktör och utvecklade samarbetet med relevanta myndigheter. Våra lokalföreningar tog fram egna krisberedskapsplaner och visade att de hade kapacitet att agera på lokala kriser. Till exempel genomfördes trygghets- och krisstödsinsatser i samband med de kraftiga oväder som drabbade Roslagen i början av året och vid bränder runt om i landet.

En bred kampanj mot allmänheten nådde två miljoner människor och ökade kunskapen om krisberedskap och första hjälpen. Dessutom gjordes flera nya utbildningssatser, till exempel en digital första hjälpen-kurs. Totalt nådde Röda Korsets första hjälpen-utbildningar 16 900 personer och ytterligare 1 900 volontärer fick en särskild utbildning för krisinsatser. ○

Klimatets konsekvenser

→ Om 30 år kan 200 miljoner människor behöva humanitär stöd till följd av klimatrelaterade katastrofer och dess socioekonomiska effekter. Detta framgår av Röda Korsets rapport "The Cost of Doing Nothing" som lanserades internationellt hösten 2019. Budskapet är att investeringar i klimatanpassning kan göra stor skillnad, i synnerhet om vi prioriterar de fattigaste och mest utsatta människorna.

→ Volleybollen har hjälpt Zaman Anwari i Falun att känna sig behövd och glömma jobbiga tankar.

Unga ges en hjälpande hand

Röda Korset kämpar för allas rätt till en god hälsa. Under 2019 fortsatte bland annat arbetet för bättre psykisk och fysisk hälsa bland ensamkommande unga och människor i socialt utsatta områden.

Satsningen ”Unga i utsatthet” genomfördes för andra året i syfte att hjälpa ensamkommande unga som far illa till följd av den förändrade migrationslagstiftningen. Det var en fortsatt svår situation för många och klyftan ökade mellan de som fått permanent uppehållstillstånd och de som går en osäker framtid till mötes.

Våra verksamheter utvecklades till att i än högre grad möta ungdomarnas grundläggande behov. Lokalföreningar erbjöd mat, kläder, hygienartiklar, dusch- och tvättmöjligheter och stöd till de som saknade bostad. På Röda Korsets mötesplatser kunde ungdomarna bland annat ta del av språkutbildning, samhällsinformation, läxhjälp, idrotts- och kulturaktiviteter, rådgivning, mentorsverksamhet och kurser. Insatserna bedrevs i 40 kommuner och nådde ett stort antal ungdomar. 9 av 10 lokalföreningar bedömde att deltagarna mådde bättre efter att ha deltagit i deras verksamheter.

KONSEKVENSERNA AV DE sociala och ekonomiska klyftorna i samhället är en annan viktig fråga. Skillnaderna i folkhälsa ökar och medellivslängden kan skilja flera år mellan olika stadsdelar. Röda Korsets arbete för socialt hållbara städer syftar till att öka människors förmåga att

1 445

rödakorsvårdar till stöd för besökare på sjukhus

138

mötesplatser för ensamkommande unga runt om i Sverige

1 695

patienter fick behandling vid våra behandlingscenter i Sverige.

→ Rödakorsvårdar inom sjukvården är en viktig resurs, inte minst vid krishändelser.

Unga i utsatthet

Många ensamkommande unga far illa av att leva i ovisshet om sin framtid.

Vi mötte behoven med hälsofrämjande och boendestödande insatser, och hade drygt 55 000 besökare.

Vi bidrog till minskad risk för hemlöshet, förbättrad social situation och ökat psykiskt och fysiskt välmående.

Stora klyftor i samhället

De ökade sociala och ekonomiska klyftorna i Sverige påverkar både människors hälsa och samhället i stort.

Vi ökade vår närvaro och kapacitet i flera socioekonomiskt utsatta områden. Totalt 30 000 besök vid våra mötesplatser.

Vi bidrog till bättre hälsa, ökad delaktighet och trygghet samt möjlighet till återhämtning vid kris och oro.

hantera kris och oro, öka delaktigheten och tryggheten samt förbättra hälsan. Under året stärkte vi vår verksamhet i flera områden och startade på nya platser. Vi anordnade aktiviteter på olika mötesplatser där människor kunde lära sig om krisberedskap och första hjälpen, med totalt runt 30 000 besök. I Rinkeby utbildade sig 200 unga vuxna och kvinnor i första hjälpen. Mötesplatserna fungerar också som ett nav i den lokala beredskapen.

Röda Korset genomförde informationsinsatser riktade till nyanlända och asylsökande i eget boende. Över 700 asylsökande nåddes i Malmö. Det anordnades 50 möten med fokus på samhällsinformation. Positiva resultat sågs både i ökningen av antalet deltagare samt i utvecklingen av nya verksamheter som möter de lokala behoven.

6 000 BESÖK GJORDES på Rödakorshuset i Stockholm, en ökning jämfört med tidigare år. Här erbjöds olika former av stöd och hälsofrämjande aktiviteter. 3 786 mål mat serverades och besökarna kunde duscha, tvätta, få vård och möjlighet till vila och social gemenskap. Samhällsinformation och språkverkstad är viktiga aktiviteter för integrationen i samhället och närmare 3 000 personer deltog i dessa verksamheter. Insatserna bidrog till att främja psykisk och fysisk hälsa hos människor som faller utanför samhällets skyddsnät, som asylsökande och nyanlända.

RÖDAKORSVÄRDAR I SJUKVÅRDEN är en viktig resurs i hälsoarbetet, inte minst vid krishändelser. Under året har vårdarna mött 353 000 besökare vid sjukhus. För att ytterligare stärka verksamheten och våra volontärer startades nya insatser. Vid slutet av året fanns 1 445 vårdar i 63 grupper, en ökning jämfört med tidigare år. En annan viktig insats som görs av våra volontärer är besöksverksamhet hos äldre, för att minska ofrivillig ensamhet.

502

patienter fick hjälp vid vårdförmedling

18 582

äldre fick stöd och hjälp av 3 432 volontärer

2 900

volontärer i Kongo-Kinshasa var engagerade i kampen för att stoppa spridningen av ebola

Under året behandlades 1 695 patienter på våra sex behandlingscenter för krigsskadade och torterade. Det kurativa arbetet stärktes för att kunna erbjuda praktisk hjälp till patienterna och stärka deras egenmakt. Det innebär att patienterna får förutsättningar att hantera och få kontroll över personliga, socioekonomiska och miljörelaterade faktorer som påverkar hälsan.

Hos vårdförmedlingen för papperslösa, asylsökande och andra utsatta migranter ökade antalet personer som sökte hjälp och under 2019 tog man emot 502 patienter. Vårdförmedlingen stärkte bland annat migranternas kunskap om rättigheter samt förde dialog med vårdgivare och myndigheter kring förbättrad tillgång till vård för papperslösa.

PÅ DET INTERNATIONELLA planet gav Röda Korset stöd till hälsoprojekt i 15 länder. Här ingick bland annat katastrof-hälsoprojekt i Palestina och Myanmar, där volontärer fick lära sig hur man stöttar sina lokalsamhällen under kriser som väpnad konflikt, vattenförorening och sjukdomsutbrott. Vi arbetade med att förbättra psykisk hälsa i bland annat Kamerun.

Vi hade volontärer och experter på plats under det pågående ebolautbrottet i Kongo-Kinshasa och grannlandet Uganda, där vi spred information om hur man kan skydda sig, gav psykosocialt stöd, desinficerade hem och vårdkliniker och försökte upptäcka nya sjukdomsfall i ett tidigt skede. ○

Splittrade familjer

Familjer splittras till följd av flykt, krig eller konflikter och många som söker efter sina anhöriga är ensamkommande barn och unga.

205 familjer återfick kontakten eller information om sina anhörigas öde.

Familjer har återförenats. Vetskapen om vad som hänt anhöriga är viktig för rehabilitering och på sikt etablering i samhället.

Frihetsberövades hälsa

Isoleringen bland intagna på Migrationsverkets förvar samt på häkten och anstalter medför hälsorisker.

Vi genomförde 841 samtal på förvar. På häkten och anstalter besöktes 3 073 intagna. Dialog genomfördes med ansvariga.

Vi stärkte hälsan genom psykosocialt stöd och bröt isoleringen genom aktiviteter och samtal. Dialog med myndigheter ledde till bättre villkor.

Hoppet om återförening

Att familjer ska återförenas är en prioriterad fråga för Röda Korset. Med färre asylsökande i Sverige lades fokus under året på uppföljning av pågående efterforskningsärenden samt rådgivning och information om familjers rättigheter.

Behovet av migrationsrådgivning och juridiskt stöd var fortsatt stort till följd av förändringarna på migrationsområdet och begränsningarna i rätten till familjeåterförening. Röda Korset genomförde därför större informationsinsatser för att säkerställa asylsökandes och splittrade familjers rättigheter.

Vår rådgivning besvarade drygt 3 500 migrationsrelaterade frågor varav 1 500 samtal och mejl om familjeåterförening. Många av dessa kontakter togs av ensamkommande unga eller personer i deras närhet. För att öka

tillgängligheten översattes information om den juridiska rådgivningen till fler språk och kommunicerades i olika kanaler. Fler unga fick viktig information och kunskap om sina rättigheter.

Både nationellt och internationellt drev Röda Korset framgångsrikt flera praxisbildande ärenden som rör familjeåterförening och asyl samt bidrog med expertis vid lagstiftning och verkställighetsarbete. Vi bidrog också med underlag i pågående utredningar om migrationslagstiftningen.

I VÅRT EFTERFORSKNINGSARBETE av försvunna anhöriga togs nya förfrågningar emot både från Sverige och andra

3 500

frågor besvarades av vår migrationsrådgivning

→ Familjen Leggse kunde återförenas i Sverige 2019. Pappa Tedros fick stort stöd från Röda Korset i Östersund i sin väntan på Merhawit och sonen Hiyad.

207

nya efterforskningsärenden påbörjades

205

familjer fick kontakt eller information om sina anhöriga

3 073

intagna på häkten och anstalter besöktes

länder, men efterfrågan minskade till följd av färre asylsökande. Ett stort fokus låg därför på att följa upp pågående ärenden. Verksamheten fyller en viktig funktion och bidrar till människors psykiska hälsa och integrationsprocess. Vetskapen om vad som hänt sin familj gör det lättare att gå vidare, även om svaret kommer många år senare och kan innebära stor sorg.

Under 2019 påbörjades 207 nya efterforskningsärenden, vilket motsvarar 700 saknade personer. 31 procent av dessa initierades på uppdrag av ensamkommande unga. Vid utgången av 2019 hade Röda Korset 1 585 pågående efterforskningsärenden, vilket motsvarar 6 034 saknade personer. I 205 ärenden återetablerades kontakt eller vetskap om anhörigas öde förmedlades. De personer vars ärenden vi arbetat med kom i huvudsak från Afghanistan och Somalia.

UNDER ÅRETS SÅGS en positiv utveckling i rekryteringen av volontärer till våra verksamheter på förvar, häkten och anstalter. Vi stärkte de frihetsberövades hälsa genom psykosocialt stöd och bröt isoleringen genom aktiviteter och samtal. Genom dialog med ansvariga myndigheter förbättrades förhållanden och villkor. ○

**Tillsammans
gör vi skillnad.**

www.rodakorset.se

Svenska Röda Korset

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL